

**בגיליון:
ההסתדרות
עם הסיפוח**

פועלי כל הארצות התאחדו!

גיליון 31 / 11 באוגוסט 2021

הלוויתו של עימאד דויקאט, תושב הכפר ביטא ואב לחמישה שנורה למוות בידי חיילים (צילום: וואפא)

שתיקת מרצ

קטל הפלסטינים בשטחים נמשך בשיטתיות

חברת הכנסת ג'ידא רינאוי-זועבי ממרצ אמרה בריאיון לרדיו "מכאן" בערבית (8.8) כי מפלגתה יכולה ואף מתכוונת למנוע מהממשלה לנקוט פעולה צבאית נרחבת. "ברגע שהממשלה תחליט על משהו צבאי – תהיה סכנה לקואליציה. זה נמצא בהסכמים הקואליציוניים. הממשלה הסכימה שהיא תעסוק רק בעניינים כלכליים ואזרחיים. בנט יודע שאם הממשלה תלך לעימות צבאי – הקואליציה תיפול כי מרצ ורע"מ לא יסכימו לדבר כזה. הנוכחות של מרצ ורע"מ בקואליציה מגבילה את חדותה של כל החלטה צבאית". כצפוי, רינאוי-זועבי נזפה בידי ראשי מפלגתה. האם ח"כ ממרצ הפכה לדוברת רע"מ? לא ברור. מה שברור הוא שח"כ רינאוי-זועבי עוסקת בזריית חול בעיניים. ממשלת הימין, בה חברות מרצ ורע"מ, לא מקדמת סדר יום ימני קיצוני רק "בעניינים כלכליים ואזרחיים" כפי שהעניין בא לידי ביטוי בהצעת התקציב ובחוק ההסדרים (ר' עמ' 7), אלא גם מנהלת מסע הרג שיטתי של פלסטינים בשטחים הכבושים.

אחד ממוקדי הקטל בשבועות האחרונים הוא הכפר ביטא. שם ירו כוחות הכיבוש למוות (6.8) בעימאד דויקאט,

תושב הכפר בן 38 ואב לחמישה. הוא נפגע מירי בחזהו ופונה לבית החולים רפידיה בשכם, שם מת מפצעיו. דויקאט הוא תושב הכפר השישי שנקטל בירי הצבא במהלך המחאות בחודשים האחרונים. תושב ביתא נוסף, שאדי לוטפי סלים, נורה לפני שבועיים ליד הכפר. סלים היה שרברב ועובד המועצה, וכאשר נורה היה בדרכו לפתוח את הכרז הראשי השולט בהספקת המים לכפר. הסהר האדום הפלסטיני דיווח כי רק ביום שישי שעבר נפצעו ליד היישוב ביתא 59 מפגינים – אחד מהם נורה ברגלו, 20 נפגעו מכדורי גומי והיתר נחבלו או שאפו גז מדמיע. שישה פלסטינים נהרגו וכ-500 נפצעו עד כה במערכה להגנת אדמות הכפר שנגזלו בידי מתנחלי אביתר ("הבלתי חוקי" לפי הגדרת הצבא והנטוש בינתיים).

ההרוגים והפצועים (ולצערנו הם אינם היחידים) של הכפר ביתא נפגעו בעת כהונת "ממשלת השינוי" בה שותפות העבודה, מרצ ורע"מ. שרי מרצ, שחגגו בשבוע האחרון את אישור התקציב האנטי-חברתי, ממלאים פיהם מים: לא קוראים לכנס ישיבת ממשלה נוכח הקטל, לא מפרסמים הודעות גינוי, לא מוחים. כלום.

אחד ממוקדי הקטל בשבועות האחרונים הוא הכפר ביטא. שם ירו כוחות הכיבוש למוות (6.8) בעימאד דויקאט,

מכתבים למערכת

ממלון פארק ב-1968 ועד ימינו

עמוד השער של גיליון 29 (28.7) של "זו הדרך" הוקדש למאבק בכיבוש ובהתנחלויות. הטריקים-שטיקים של המתנחלים בהקמת התנחלויות חדשות בשטחים הכבושים ממשיכים כבימים ימימה.

לאחרונה התפרסם עוד מעשה נפשע שכזה, שנעשה במטרה להעמיד בניסיון את ממשלת בנט-לפיד בכלל, ואת שר הביטחון בני גנץ בפרט. צה"ל איפשר לעשרות מתנחלים לישון במוצב צבאי נטוש בבקעת הירדן, בין ההתנחלויות מחולה ומשכיות. תחילה נעשה שימוש בתירוץ של "לינה במסגרת טיול" ופינוי למחרת, אך מאוחר יותר אישר להם צה"ל לישון במקום עוד לילה ועוד לילה במקום לפנותם מיד. פלסטינים שהפגינו נגד שהות המתנחלים במקום נפצעו מירי חי, כדורי גומי וגז מדמיע של הצבא.

כך החלו דרכן התנחלויות רבות: ללא אישור, ללא תכנון, תוך קביעת עובדות באופן חד-צדדי. שהות המתנחלים במלון "פארק" בהנהגתו של הרב משה לוינגר בפסח 1968 הייתה ראשיתה של ההתנחלות בחברון. ההתנחלות שילה החלה במחנה ארכיאולוגי כביכול, ואילו קדום החלה בשהות בתחנת רכבת. אלה רק דוגמאות מעטות המצביעות על אופן הקמת ההתנחלויות בדרכי עורמה ורמייה.

דן יהב, ת"א-19

על מעצר הסטודנטים מביר זית

בשעות הערב ביום רביעי, 14 ביולי, ביציאה מהיישוב תורמוסעיא שבגדה המערבית, עצרו שירותי הביטחון הישראליים אוטובוס של סטודנטים מאוניברסיטת ביר זית. כל הסטודנטיות והסטודנטים הורדו מהאוטובוס, נאזקו והועברו למעצר.

מעצר המוני זה בוצע לאחר שהסטודנטים הגיעו לתורמוסעיא וביקרו בביתו ההרוס של מונתסר אל-שלבי. הם הואשמו בפעילות טרור – האשמה חסרת בסיס. כמחצית מהסטודנטים שוחררו לאחר כשבועיים, בעוד שמעצרים של ארבעה עשר הוארך.

המקרה מצטרף לשגרת המעצרים המנהליים של סטודנטיות וסטודנטים באוניברסיטת ביר זית ולדיכוי המתמשך שמפעיל המשטר הישראלי נגד האקדמיה הפלסטינית.

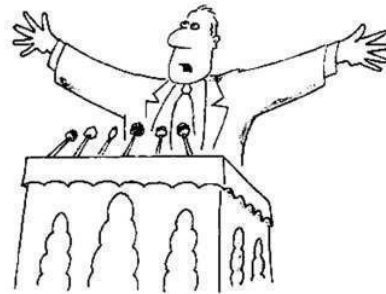
כחלק ממרחב האקדמיה העולמית וממוסד אשר מעלה על נס את חופש המחשבה והחירות ככלל, איננו יכולות להסכים לאלומות ולדיכוי הברוטאליים להם אנו עדות באופן מתמשך, ואנו מגנות את מעצר הסטודנטיות והסטודנטים מביר זית.

אקדמיה לשוויון

מרחב פוליטי

בית הספר למדעי התרבות, אוניברסיטת ת"א

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

להב"ה בגלי צה"ל

"בליל הבחירות האחרון ביקשו לשלוח כתבת למטה של הרשימה המשותפת. אז אמר מנהל מחלקת האקטואליה בגלי צה"ל, אמיר איבגי: 'אני לא רוצה לשלוח בחורה שתסתובב לי שם בין כל הערבים'."

איתי שרון, "הארץ", 29.7

גם הגולן הוא שטח כבוש

"אחרי שנכנס סגן שר במשרד הכלכלה, ח"כ יאיר גולן התנער מהמילה 'כיבוש' שמופיעה במצע מפלגתו. 'אני לא מקבל את זה שעצם הישיבה בהתנחלויות אינה מוסרית. אני חושב שזו השקפה מאוד צרה. כל מתיישבי יהודה ושומרון הם אזרחים שומרי חוק ונאמנים למדינת ישראל'. על המילה 'כיבוש', שמופיעה במצע מפלגתו, אמר סגן שר הכלכלה החדש: 'יש למילה הזו קונטציה של מעשה בוטה, כאילו לקחנו חבל ארץ שאין לנו שום דבר איתו. בסופו של דבר כור מחצבתנו הוא שטחי יהודה ושומרון וירושלים'. 'אני חולם על ארץ התנ"ך, שרוב הסיפורים בו הרי לא קורים במישור החוף, בגליל או בנגב. אני אומר לחבריי בימין, הקשר שלי לכל רגב בארץ ישראל הוא לא פחות משלכם. זה לא מקרי שאני מחזיק את ספר הספרים צמוד אליי בכל מקום' הוסיף."

אתר "בחדרי חרדים", 1.8

ממשלה בורחת מבשורה

"בשבועות שחלפו מאז הקמת הממשלה החדשה מתגנב אצלי החשש שממשלת השינוי של נפתלי בנט, יאיר לפיד, גרעון סער, מרב מיכאלי וניצן הורוביץ, תעשה הכל כדי להימנע מעימותים עם מוקדי הכוח האמיתיים במשק, שאחראים ליוקר המחיה ולחסמים לאיכות החיים כאן — בנדל"ן, באנרגיה, בפנינסים, בתחבורה, ברכב — וגם לא תרצה להתעמת עם קבוצות האינטרס החזקות במגזר הציבורי, ובראשן מערכת הביטחון."

גיא רולניק, "דה מורקר", 30.7

מנסור עבאס עושה עסקים עם ליברמן

"יו"ר רע"מ ח"כ מנסור עבאס נפל קרבן לתוכנית סאטירה חרדית כאשר חקיין הציג את עצמו כשר האוצר אביגדור ליברמן, והצליח להוציא ממנו מידע על יחסיהם המעניינים. עבאס אמר לחקיין לגבי תקציב המדינה: 'ניסיתי בשבוע שעבר להביא את אחמד טיבי להסכמות על התקציב, הוא הכתובת אבל אם אנחנו מביאים אותם זה יעמיס עוד על התקציב. ננסה לקחת אותם לדברים שלא עולים תקציבית אבל כן יש להם משמעות'."

אתר "בחדרי חרדים", 1.8

ליברמן בצד של בעלי ההון, כהרגלו

"איין פערי תיווך בחקלאות, זו אגדה. כשאנחנו מדברים על פערי התיווך ע"י רשתות השיווק, זה לא כפי שהחקלאים צועקים."

"ידיעות אחרונות", 2.8

שיחה עם חבר הכנסת עופר כסיף על אישור התקציב בממשלה

לאן נעלם השמאל הציוני

והאשליה כי ניתן לקבל זכויות בדרך של סחר-מכר והתרפסות בפני השלטון.

ח"כ עופר כסיף בהפגנת הנכים בח"א, 5.8 (צילום: לשכת ח"כ כסיף)

כעת, משנאלם חלק גדול מהאופוזיציה המסורתית מ'שמאל', המאבק בתקציב הניאו-ליברלי, שיפגע קשות במעמד העובדים בישראל, יהיה קשה יותר. לדברי כסיף, "חד"ש היא התנועה היחידה שמתנגדת לתקציב מתוך עמדה שמאלית, ותאבק נגד 'גזירות ליברמן'." במציאות הפוליטית הנוכחית, בה מייצגות הקואליציה והאופוזיציה גוונים שונים של ימין, חשוב מתמיד להשמיע את קולה של אלטרנטיבה אמיתית, הקוראת תיגר על המערכת ומציעה שינוי – הקול הייחודי של חד"ש.

עידן סלוצקר

הסגר הצפוי והמובטלים

השיח סביב הסגר הצפוי בעקבות מחדלי ממשלת הימין בטיפול בקורונה (ע"ע ממשלת נתניהו האחרונה) אינו עוסק כלל בהשלכותיו על מעמד העובדים. כל סגר הביא עמו העמקה של האבטלה. איך תתמודד "ממשלת השינוי" עם רבבות או אולי מאות אלפי מובטלים חדשים? אין לדעת. באוצר שבים ומבטיחים כי "דגם החל"ת לא ישוב". בינתיים ממשלת בנט רק גורמת נזקים חברתיים. לראייה: עם סיום הארכות דמי האבטלה לצעירים עד גיל 45 בסוף יוני בהחלטת שר האוצר אביגדור ליברמן, שיעור האבטלה דווקא רשם עלייה. שיעור האבטלה לפי החישוב המורחב של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס) עלה מ-8.8% במחצית השנייה של יוני, כלומר 377 אלף עובדים ללא תעסוקה, ל-9% במחצית הראשונה של יולי. ליברמן תירץ את גזל הכנסות המובטלים בצורך "להחזיר את האנשים לעבודה", אבל עבודה אין. מה יקרה כאשר האבטלה תתרחב? אסור להפקיר את המובטלים; יור"ה ההסדרות דרש השבוע פיצוי לעובדים אם יוטל סגר.

יוסי אבו

ח"כ עופר כסיף שוחח השבוע עם "זו הדרך" על רקע גיבוש התקציב הניאו-ליברלי, שאושר בממשלה בתמיכת מפלגות "השמאל הציוני" – העבודה ומרצ.

כסיף לא הופתע מכניסתן של מפלגות "השמאל הציוני" לקואליציה הימנית בראשות בנט. לדבריו, החלטתן זו נובעת מהסתירה הפנימית בהותן. לדברי כסיף, "השמאל הציוני נקלע לסתירה שאין ביכולתו ליישב בין זהותו הציונית לבין ימרותיו השמאליות. לדוגמא, מרצ מכריזה על התנגדותה לכיבוש ולניצול, אך אינה יכולה להיפטר מעיקרון העליונות היהודית". הקושי ליישב סתירה זו דוחף את כוחות "השמאל הציוני" לוותר על שיח אידיאולוגי, ולכן בשנה האחרונה הם התמקדו במטרה פוליטית טקטית – הפלת נתניהו.

כסיף מדגיש כי חד"ש וחבריה לקחו חלק פעיל בהפגנות נגד נתניהו עוד מראשיתן. אך בניגוד לדרישות הטקטיות של "השמאל הציוני", חד"ש עמדה על כך שהמאבק הוא למען החלפת דרכו של נתניהו, ואין להסתפק בשינוי פרסונלי בלבד. מתוך עמדה זו, עם הפלת נתניהו התנגדה חד"ש להקמת ממשלה בראשות בנט – מי שמרכולתו הפוליטית דומה, ואולי אף גרועה, מזו של נתניהו.

לשיטתו של כסיף, "השמאל הציוני ויתר על עקרונותיו השמאליים בשם ההישרדות הפוליטית. כעת ישנה בכנסת רק סיעה אחת המבטאת עמדות שמאל ברורות באופן עקיב ואשר פועלת על סמך עקרונותיה ולא מתוך אופורטוניזם פוליטי או נאמנות לגוש זה או אחר – חד"ש".

כראיה מצביע כסיף על דפוס ההצבעה של מפלגות העבודה ומרצ בחודשים הראשונים לקיומה של "ממשלת השינוי". פעם אחר פעם הן מצביעות בניגוד גמור לעמדתן הפוליטית המוכרות או לתפיסה אותה הן מתיימרות לייצג. כך אירע, לדוגמא, בהצבעה על התיקון לחוק האזרחות, המונע איחוד משפחות פלסטיניות משני צדי הקו הירוק. במשך כל תקופת ישיבתה באופוזיציה הצביעה מרצ נגד החוק, ואף ארגנה מחאה נגדו כאשר עבר לראשונה. אך כעת, משנכנסה לממשלה ולמרות הבטחתה להישאר נאמנה לערכיה, הצביעה חברי סיעתה בעד החוק.

לשאלה האם כניסתו של "השמאל הציוני" לממשלה לא אפשרה לו להשיג הישגים מבפנים, השיב כסיף כי קשה להצביע על הישגים ממשיים של מרצ או של העבודה במסגרת הממשלה. לדבריו, עד כה מפלגות אלה רק התפשרו, כולל בסוגיות המהותיות. הישגן היחיד, לדבריו, הוא כיסאות ותיקים – תמריץ שמקל עליהן להצדיק את חברותן בממשלה. בריאיון התייחס כסיף גם לרע"מ (הרשימה הערבית המאוחדת, המזוהה עם הפלג הדרומי של התנועה האסלאמית) בראשות מנסור עבאס. מפלגה זו מתיימרת לייצג את הציבור הערבי בישראל, אך בדומה למפלגות השמאל הציוני הצביעה בעד התיקון לחוק האזרחות המונע איחוד משפחות פלסטיניות. זאת, על אף שהחוק מכווין ישירות נגד הציבור אותו מתיימרת המפלגה לייצג. "נוסף להיותה של רע"מ מפלגת ימין מבחינה כלכלית וחברתית", טוען כסיף, "אחת הסיבות המרכזיות לכניסתה לממשלה בראשות תומך בסיפוח ובהרחבת ההתנחלויות היא ייאושה מדרך המאבק,

הבינלאומית של האו"ם בסקוטלנד, ויצטרכו לקבל החלטות שישיפיעו על עתיד המין האנושי. המדענים ציינו כי הטמפרטורה הגלובלית עלתה מהר יותר מאז 1970 מאשר בכל תקופה אחרת של 50 שנה במהלך 2000 השנים האחרונות. כמויות הפחמן הדו-חמצני באטמוספירה גבוהות יותר כעת מבכל שנה בשני מיליון השנים האחרונות.

עודה חשף כי ליברמן ביקש

את תמיכת המשותפת בתקציב

יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש), שב והדגיש (10.8) באסיפה השנתית של סניף חד"ש ת"א כי הסיעה תתנגד לתקציב. ח"כ עודה גילה השבוע בראיון ברשת "הלא" כי שר האוצר אביגדור ליברמן הציע לו ולחברי סיעתו תקציב נוסף לחברה הערבית כדי שהרשימה המשותפת "תוכל להציג הישגים", בתמורה לתמיכתה בתקציב.

עודה העריך כי למרות התנגדות המשותפת לתקציב, הקואליציה של ממשלת הימין תצליח להשיג 61 חברי כנסת שיתמכו באישור חוק התקציב וחוק ההסדרים. ח"כ עודה הסביר כי ליברמן ביקש את תמיכת המשותפת בכל סעיפי התקציב הניאו-ליברלי, בהם סעיפים רבים הפוגעים באזרחים ובייחוד בשכבות המוחלשות.

בהתייחסו לביקורת שהשמיע יו"ר רע"מ ח"כ מנסור עבאס על הרשימה המשותפת, אמר ח"כ עודה כי המשותפת השיגה בעבר הישגים חשובים בנוגע לתקציב המיועד לחברה הערבית: במסגרת תוכנית החומש 922 לפיתוח כלכלי של החברה הערבית הוקצו 15 מיליארד שקל למטרה זו. לדבריו, אפילו התוכנית לביעור האלימות, שהיקפה התקציבי 2.5 מיליארד שקל, החלה בפגישה בין הרשימה המשותפת לבין השר לביטחון פנים דאז גלעד ארדן.

ח"כ עודה חשף בכנסת "את המספרים המדויקים של המסים ששילמו האזרחים הערבים: 42 מיליארד שקל בשנה אחת, ו-210 מיליארד שקל בחמש שנים. אבל כמה האזרחים הערבים מקבלים?". "לאזרח מגיע לקבל את זכויותיו בלי תנאים. לכן חשוב לדבר באופן מדויק ומקצועי על הנתונים ולחשוף את העובדות", הדגיש בנאומו במליאה.

ארגנטינה תטיל סנקציות על

חברה ישראלית לחיפוש נפט

ממשלת ארגנטינה תטיל סנקציות על חברה ישראלית לחיפוש נפט בגלל פעילותה באיי מלווינאס (פוקלנד) שתחת כיבוש בריטי. כך מסר השבוע דובר משרד החוץ הארגנטיני בבואנוס איירס.

בידיעה נאמר כי תת-שר החוץ דניאל פילמוס החליט לפתוח בהליכים נגד החברה הישראלית "נאוויטס פטרוליום" ונגד שתי שותפותיה הבריטיות.

מייסד ויו"ר החברה הוא גרעון תדמור, יו"ר דלק קידוחים לשעבר, השותף בניצול מאגרי הגז הטבעי בחופי ישראל וקפריסין ובהן תגליות הענק תמר ולוויתן. שותף נוסף הוא קובי כץ, לשעבר מנכ"ל משרד התשתיות הלאומיות ומנכ"ל משותף בדלק אנרגיה. החברה נסחרת בבורסה של תל-אביב ומשרדיה נמצאים בהרצליה ובטקסס.

יצוין כי האו"ם הגדיר את המלווינאס, איים בדרום האוקיינוס האטלנטי, כשטח כבוש בידי בריטניה. ארגנטינה עומדת על תביעתה לריבונות על האיים מאז השתלטה עליהם האימפריה הבריטית במאה ה-19.

שינוי האקלים חמור מן הצפוי

ממשלת ישראל אינה מתייחסת ברצינות דו"ח האקלים שפרסם השבוע (9.8) הפאנל הבין-ממשלתי לשינוי האקלים (IPCC). כך סבור ד"ר דב חנין, לשעבר ח"כ מטעם חד"ש ויו"ר השדולה הסביבתית בכנסת.

לדברי חנין, מדיניות העמקת התלות של ישראל בגז מנוגדת לחלוטין לעמדת הקהילה המדעית. "ביחס למשבר האקלים, הגז הוא חלק גדול מהבעיה וממש לא חלק מהפתרון", הוסיף. עוד הדגיש: "צריך להתחיל לגמול את ישראל מגז, במקביל לתהליכי הגמילה מפחם ומנפט. כשבאירופה שיעור האנרגיה המתחדשת משיק ל-50%, זה מביש שישראל ברוכת השמש מדשדשת מתחת ל-7%".

חנין התייחס לדו"ח מעורר הדאגה שהתפרסם השבוע, בעיצומו של גל חום ארוך בישראל ובמזרח הים התיכון המלווה בשריפות ענק במדינות רבות. הדו"ח מבוסס על עבודתם של עשרות אלפי מדענים ברחבי העולם, וממנו עולה כי שינוי האקלים מהיר הרבה יותר מן הצפוי. לפי הדו"ח, מצויה האנושות בעיצומו של המשבר הגלובלי החמור ביותר בתולדותיה.

הדו"ח מעריך, כי שכיחות אירועי הקיצון האקלימיים כגון גלי חום, שיטפונות וסופות תמשיך ותעלה בקצב מואץ. השריפות והשיטפונות ברחבי העולם בחודש האחרון, אשר גבו מחיר גבוה בחיי אדם וברכוש, ממחישים באופן ברור את תוצאותיו של משבר האקלים.

בדו"ח כלולות תחזיות מעודכנות לגבי חומרת המשבר, שנגרם כתוצאה מפעולות האנושות מאז המהפכה התעשייתית. שריפת דלקים של מאובנים כמו נפט, פחם וגז פולטת כמויות הולכות וגדלות של גזי חממה לאטמוספירה.

234 מדעני אקלים מעשרות מדינות, ובהן ישראל, עבדו על הדו"ח במשך שנים וסקרו את העבודה של עשרות אלפי מדענים מרחבי העולם. בשמונה השנים שחלפו מאז פרסום הדו"ח הקודם, שיפרו המדענים את יכולותיהם. הדו"ח שפורסם השבוע חשוב במיוחד בשל תזמונו – שלושה חודשים לפני שראשי מדינות יתכנסו בפסגת האקלים

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

ההסתדרות גובה כספים מפועלים פלסטינים ללא הסכמתם

סיפוח כלכלי בעבודה המאורגנת

מה שיעמיק את הכיבוש בשטחים הפלסטיניים באמצעות הפקעת הייצוג של העובדים.

פועלים פלסטינים במחסום בדרכם לישראל (צילום: מחסום ווטש)

הכיבוש ומעטפת החנק הכלכלית

במסה שכתב ב-2007 על מעטפת החנק הכלכלית בשטחים הכבושים, התייחס הסוציולוג לב גרינברג לשתי נקודות. האחת מתייחסת ל"הסכם פריס" מ-1994, שהציע לכונן אזור סחר חופשי בין ישראל לרשות הפלסטינית. הרשות הפלסטינית דחתה אפשרות זו, שהייתה מטשטשת את הגבול בין ישראל לגדה המערבית ויוצרת שתי מערכות כלכליות שונות בין הירדן לים: אחת בישראל ובגדה המערבית, והשנייה ברצועת עזה. בכך הייתה נחשמת האפשרות להקמת כלכלה לאומית פלסטינית.

הנקודה השנייה מתייחסת לפועלים הפלסטינים הנאלצים בעל כורחם לחפש עבודה בישראל, מה שמעמיק את התלות הפלסטינית בכלכלה הישראלית ומרחיק את אפשרות העצמאות הפלסטינית.

"המהלכים הכלכליים הראשונים היו השלטת המטבע הישראלי על האוכלוסייה הכבושה וסגירת הגבולות מכל עבר, בינה לבין מדינות ערב ובין ישראל". זו היא מעטפת החנק הבסיסית, שלאט לאט נפתחה למעבר סחורות ואנשים בפיקוח צבאי בהתאם לאינטרסים כלכליים של קבוצות ישראליות שונות". כלומר, השליטה הישראלית בשטחים הכבושים מעוצבת במשא ומתן בין האינטרסים של הצבא לבין בעלי ההון בישראל.

דו"ח של קו לעובד מ-2018 הציע שתי נקודות למחשבה: ראשית, עובדי בניין פלסטינים מוגנים בהסכמים קיבוציים ובצוויו הרחבה בענף הבניין, ולאורך השנים הופרשו עשרות מיליוני שקלים משכרם להסתדרות כדמי ארגון. ההסתדרות הציעה לעובדים ייעוץ פרטני, אך לא סיוע ארגוני מול גורמים כמו משרד האוצר ומדור התשלומים.

שנית, מנגנונים שלכאורה נועדו לסייע לעובדים פלסטינים המועסקים בישראל, כגון התערבות המדינה או אכיפת דיני עבודה, עלולים דווקא להחליש אותם.

זוהר אלון

לכאורה, סכנת הסיפוח של חלקים מהשטחים הפלסטיניים הכבושים ירדה מהפרק. "ממשלת השינוי" האקלקטית הציבה לעצמה שתי מטרות מרכזיות: "העברת תקציב וייצוב המדינה", והתחייבה להימנע ממהלכים מדיניים גדולים. בד בבד, מדלג ממשל אמריקאי חדש בין בירות המזרח התיכון ומשדר תמיכה בחידוש ההידברות בין הישראלים לפלסטינים. לא להתרגש: תועלת לא תצא מזה, לבר מאשר לציר הפרו-אימפריאליסטי במזרח התיכון.

כפועל, הסיפוח הזוחל מתקדם. בכתב תביעה מ-2020 טען ארגון העובדים מען כי דמי הטיפול שמדור התשלומים (מת"ש) גובה מהעובדים הפלסטינים אינם מועברים אליהם. לפני כחודשיים פורסם בעיתון "הארץ": "רשות האוכלוסין וההגירה גבתה מעובדים פלסטינים עשרות מיליוני שקלים מדי שנה באופן בלתי חוקי והעבירה אותם להסתדרות הכללית. בתחילת החודש בית המשפט המחוזי בירושלים קבע כי הדבר נעשה בניגוד לחוק, אך המדינה פטרה את עצמה מפצוי העובדים באמצעות 'הודעת חדילה' שמסרה לבית המשפט". כלומר, המדינה וההסתדרות פועלות כאילו כספי העובדים הפלסטינים הם רכושן, באקט של סיפוח דה-פקטו.

ההסתדרות דנה בימים אלה בצירוף מלא או חלקי לשורותיה של העובדים הפלסטינים מהשטחים הכבושים העובדים בישראל. לפי הערכות, בין 70 ל-80 אלף פועלים פלסטינים עובדים בישראל. אלפים מתוכם נוספו להסתדרות מאז חודש נובמבר 2020, בו פתחה ההסתדרות במבצע צירוף עובדים פלסטינים לשורותיה. ההסתדרות מעוניינת בגייט דמי טיפול מהעובדים הפלסטינים מתוך אינטרס כלכלי מובהק. ראשי ההסתדרות מודעים למשמעות הפוליטית של צעד זה: מימוש מדיניות הסיפוח של ממשלות ישראל – לא בשטח ובמאחזים אלא במשכורות עובדים.

לפי ההסכמים עליהם חתמה ההסתדרות בעקבות הסכמי אוסלו, הקצה ארגון העובדים שישה עורכי דין לייצוג העובדים הפלסטינים בערים ג'נין, שכם, טול כרם, קלקיליה ובכמה יישובים נוספים. עוד התחייבה ההסתדרות להעביר 50% מדמי הטיפול (שאינם דמי חברות) שתגבה לאיגודים הפלסטיניים. בשנים 2002-2003, על רקע המבצע הצבאי "חומת מגן", נאלצו ששת עורכי הדין לעזוב את תפקידם, אך גייט דמי הטיפול נמשכה.

הוויכוח בהסתדרות

בתיקונים המוצעים לחוקת ההסתדרות כלולה דרישה מעובדים המתאגדים בשורותיה לבטל את חברותם בכל ארגון עובדים אחר בגבולות ישראל (דוגמת ההסתדרות הלאומית או כוח לעובדים). עם זאת, דרישה זו אינה חלה על עובדים החברים באיגודים פלסטיניים, שיכולים להיות מיוצגים באופן חלקי על-ידי ההסתדרות. לפי הסכמים בין ההסתדרות לאיגודים הפלסטיניים, לקחה על עצמה ההסתדרות את תפקיד ייצוג הפועלים הפלסטינים מול המעסיקים הישראלים.

עמדת סיעת חד"ש בהסתדרות היא, כי על הארגון לעמוד בהסכם ולייצג את העובדים הפלסטינים מול המעסיקים הישראלים, אולם ההצטרפות של הפועלים להסתדרות מוכרחה להתבצע על בסיס וולונטרי ולא בכפייה. זאת על מנת למנוע "סיפוח" של העובדים הפלסטינים לכלכלה הישראלית,

סיעת חד"ש הגישה עתירה לערעור על התוצאות

זיופים בבחירות בהסתדרות המורים

משקיפים, והועברו גם כן למרכז איסוף שונה מזה שפורסם מראש, כאשר בדרך אל מרכז האיסוף נעשה ניסיון להתחמק ממשקיפת הסיעה שעקבה אחר הרכב, וכן השמעת איומים לעבר המשקיפה מטעם הסיעה; קלפיות שנספרו בחדריהם של מנהלי בתי ספר שהיו מועמדים מטעם סיעות המתמודדות בבחירות לוועידה; הכנסת מעטפות הצבעה שאינן חתומות לשקיות השינוע בנקודות שונות; וכן טענות נוספות. אלה מצטרפות לטענות דומות שהשמיעה בין היתר סיעת נח"ל בהסתדרות המורים, אשר עתרה אף היא נגד התוצאות.

דיכוי ההצבעה ביישובים הערביים...

העתירה מוחה על ההחלטה להגביל את הבחירות ביישובים הערביים ובערים המעורבות לקלפיות ניחות בלבד, בניגוד ליישובים יהודיים בהם נעשה שימוש בקלפיות ניידות. לדברי העתירה מדובר באפליה אסורה שמטרתה לדכא את ההצבעה בחברה הערבית באצטלה ביטחונית. בעתירה נכתב כי סיעת חד"ש בהסתדרות המורים התריעה מפני אי-סדרים עוד טרם קיום הבחירות, וכי הנושא הוצג בוועדת הבחירות המרכזית ב-26 במאי, אך ראשי ועדת הבחירות מיאנו להגיב. בהמשך פנתה סיעת חד"ש כמה פעמים לוועדת הבחירות על מנת לשנות את ההחלטה בעניין הקלפיות, ומשלא נתקבל מענה, פנתה לבית הדין של ההסתדרות המורים על מנת לחייב את המארגנים בהצבת קלפיות ניידות וקלפיות ניחות בכל היישובים הערביים ובערים המעורבות.

בית הדין קיבל את הטענות בדבר אפליה אסורה אשר עלולה לדכא הצבעה, אך דחה את העתירה מאחר שקבע כי קיים ספק בנוגע לסמכותו להורות על דחיית הבחירות, וכן בשל מצוקת הזמן ערב הבחירות. סיעת חד"ש הגישה ערעור ובקשה לצו ביניים שימנע את ספירת הקולות עד להחלטה בערעור. בית הדין קיבל את הבקשה לצו ביניים. אך בהמשך הסכימה חד"ש לחזור בה מהבקשה על מנת לאפשר את השלמת תהליך הבחירות, כאשר הצדדים הצהירו כי יישמרו זכויותיה לטעון בעניין אם תבקש להגיש ערעור על תוצאות הבחירות.

... ופגיעה בערך השוויון

העתירה מציינת: "אין צורך להכביר מילים על הפגיעה הקשה של ההחלטה המוזרה והתמוהה [בעניין הקלפיות] בערך השוויון, שהוא נשמת אפן של כל בחירות דמוקרטיות. ללא שוויון, הבחירות מתרוקנות מתוכן, ההליך הדמוקרטי נפגע ורצון הבוחר מעוות".

העתירה ציינה כי אין היא מאשימה את ועדת הבחירות או את מי מהמשיבות האחרות לעתירה בפעולה ממניע גזעני, אך מבהירה כי "התוצאה בפועל של ביטול הקלפיות הניידות ביישובים הערביים בלבד הינה אפליה על רקע גזעני כלפי החברה הערבית כולה, אשר מכתימה ומתייגת אותה כחברה אלימה שמסוכן לבוא עמה במגע. הדבר חמור אף יותר כאשר מדובר בארגון היציג של אנשי החינוך במדינה, שאמון על טיפוח ערכי הדמוקרטיה והשוויון וצריך להפגין זהירות רבה בנושא. ברור כי מדובר באפליה אסורה שאין לקבלה בשום אופן, והיא מהווה כתם שחור על הבחירות. כתם זה לא יוסר אלא בעריכת בחירות חוזרות".

אדם אלי

סיעת חד"ש בהסתדרות המורים הגישה (4.8) עתירה נגד תוצאות הבחירות לוועידת הארגון שנערכו ב-1 ביוני. במרכז העתירה: טענות בדבר זיופים "מתוכננים ושיטתיים", אשר כללו החלפת קלפיות ומעטפות במהלך שינוע הקלפיות ודיכוי ההצבעה בקרב המורים הערבים ביישובים הערביים ובערים המשותפות באמצעות ביטול ההצבעה בקלפיות ניידות. בנוסף לעתירה הוגשה שורה ארוכה של עדויות.

הסיעה מבהירה כי החליטה "לערער על תוצאות הבחירות בטענה לזיופים שיטתיים וכן בטענה לאפליה, המובנית בשיטת הבחירות, כלפי המורים בחברה הערבית. תוצאתה של אפליה זו, שאינה מוטלת בספק, הייתה דיכוי ההצבעה בקרב המורים הערבים, שהם כאמור רוב מצביעייה של המערכת, מה שגרם להטיית הבחירות ולפגיעה קשה בייצוג שקיבלה העותרת".

העתירה כוללת רשימה ארוכה של עדויות שנתקבלו במהלך יום הבחירות ולאחריו על ניסיונות שיטתיים לפגוע בטוהר הבחירות. ככלל זה הגיעו עדויות על אי-סדרים באופן ספירת המעטפות בסניף חיפה, שם הן נספרו בביתו של רכז הסניף במגזר הערבי ולא במרכז האיסוף בעיר; העברת קלפיות בסניף נצרת שלא לפי תחנות הביניים שנקבעו מראש, סירוב להכניס משקיפים מטעם הסיעה, וכן אי סדרים בספירת המעטפות; קלפיות בסניף חדרה שנפתחו ללא נוכחות

כל מורי תוכנית שלבים פוטרו; עתיד התוכנית לוט בערפל

עתידה של תוכנית שלבים להוראה לילדים חולים לוט בערפל, וכל מוריה פוטרו. בהתארגנות המורים, החברה בכוח לעובדים, סבורים שמשדך החינוך מפרק למעשה את התוכנית בלי לספק תוכנית חלופית לשנת הלימודים תשע"ב האמורה להיפתח ב-1 בספטמבר.

תוכנית שלבים מספקת מענה חינוכי לילדים חולים הנאלצים ללמוד בבתיהם. מדובר בילדים שנפגעו בתאונות, חולים במחלות קשות, או סובלים מבעיות מוטוריות, קוגניטיביות ונפשיות. 700 המורים שמלמדים במסגרת התוכנית הוכשרו לכך במיוחד ויצרו עם רבים מהתלמידים קשר אישי קרוב. המורים פוטרו לאחר שמשדך החינוך החליט להעביר את האחריות לתלמידים החולים לבתי הספר, במקום ההתקשרות עם חברת קבלן חינונית.

מכוח לעובדים נמסר: "כל הצוותים החינוכיים של שלבים פוטרו ואין צוותי הוראה וטיפול. בתי הספר לא מכירים את התוכנית. מי ידאג לתלמידים החולים?". ההורים עתרו לבג"ץ, אשר קבע בשבוע שעבר: "לא ראינו דבר המעיד על כך ש-1 בספטמבר הקרוב יהיה אפשר לקבל אחריות לגבי הילדים הללו".

במשך שנים הביעו הורים ומורים חוסר שביעות רצון מתפקוד חברת הקבלן שהפעילה את תוכנית שלבים. אולם במקום להוציא את הפעלת התוכנית למכרז חדש, או להסדיר את העברת המורים להעסקה ישירה – המורים פוטרו. מאות הורים עתרו לבג"ץ נגד משרד החינוך, שמתכוון כנראה לשגר לבתי התלמידים מורים שלא הוכשרו למשימה, וזאת לאחר סיום יום הלימודים בגנים ובבתי הספר.

מה עומד מאחורי רפורמת הפנסיה הניאו-ליברלית של שר האוצר ליברמן

דופקים את העובדים ודואגים להון

חוב מיועדות. אך משקלן צומצם עם השנים עד שירד לכדי 30%. את היתר משקיעות קרנות הפנסיה בשוק ההון, בלי מעורבות של המדינה. כספים אלה מותנים בירידות ובעלויות השערים בשווקים בארץ ובעולם. קרי: כל משבר קפיטליסטי עלול לזעזע את החסכונות של מיליוני עובדים.

כעת חפץ שר האוצר לחסל לחלוטין את מנגנון איגרות החוב המיועדות – כלומר, המדינה תפסיק להנפיק לקרנות הפנסיה אג"ח בתשואה של 4.8%.

במקומן מציע ליברמן מין מכשיר שיוצמד לאיגרות החוב הסחירות ושטיבו המדויק לא ידוע. לפי המנגנון המוצע, פעם בחמש שנים תחושב התשואה של אותם 30% מנכסי קרנות הפנסיה המושקעים באג"ח, ואם יתגלה שהתשואה עליהם (כעבור חמש שנים) נמוכה מ-27.6% (היעד שמציב האוצר), יפוצו קרנות הפנסיה על ההפרש. אך לא המדינה היא שתפצה, אלא קרן מיוחדת שתוקם, לדבריו, מכספי החוסכים.

לטענת האוצר, כאשר המדינה תפסיק להנפיק איגרות חוב מיועדות, ישתחררו כ-15 מיליארד שקל שהיו ב-15 השנים האחרונות חלק מתקציב המדינה מדי שנה. אולם המניע האמיתי לרפורמה הוא – דחיפת עוד מיליארדים רבים של שקלים לכיסיהם של בעלי ההון. כמה מיליארדים? עד עתה הונפקו איגרות חוב מיועדות בכ-230 מיליארד שקל, או כמחצית מתקציב המדינה לשנה הקרובה.

אפרים דוידי

כך נרמסים הגמלאים

חוקי החיסכון הפנסיוני בצ"לה נותרו בעינם גם לאחר שמוגרה הדיקטטורה ב-1990. אך מה קרה בינתיים לגמלאים של צ"לה? עובדים שיצאו לפנסיה סיפרו לעיתונות המקומית כי "זכו" בגמלה חודשית בין 50 ל-120 שקל בלבד, וזאת לאחר עשרות שנות חיסכון פנסיוני. זו פנסיה עלובה גם במושגים צייליאניים, שאינה מאפשרת למקבליה לרכוש אפילו סל מוצרי מזון בסיסי.

לפי חישובים שנערכו בצ"לה, רופאה בכירה ובעלת שכר גבוה, שהחלה להפריש לקרן הפנסיה הפרטית מכספיה מתחילת עבודתה ב-1981 ותצא השנה לפנסיה, תקבל גמלה חודשית של 2,750 שקל. אילו הייתה אותה רופאה נשאת עמיתה בקרן הפנסיה הממלכתית, זו שפינושה הפריט, היא הייתה זכאית לגמלה בסך כ-5,000 שקל.

בישראל, בניגוד מוחלט להערכות שנמסרו ב-2004, לפיהן עובדים בני הדור הנוכחי שיפרשו לפנסיה יזכו בקצבה של כ-65% משכרם האחרון ועבודות ל-46% ממנו – מתברר כעת שהמספרים נמוכים ממה שהובטח ועומדים על 38% מהשכר האחרון לגברים ר-31 בלבד לנשים.

מסקנות מטרידות אלה עולות מתוך מחקר שערכו לפני שלוש שנים במחלקה לכלכלה באוניברסיטת בן גוריון פרוץ/אביה ספיבק ושרית מנחם-כרמי על מצב הפנסיה בישראל. מהמחקר עולה כי עובד שמשתכר 10,000 שקל בחודש (קרוב לשכר הממוצע ברוטו במשק) צפוי לקבל בגיל פרישה קצבה חודשית של 3,800 שקל בלבד, ועובדת שמשתכרת אותו סכום צפויה לקבל 3,100 שקל בחודש בלבד.

הרפורמה הניאו-ליברלית שמציע שר האוצר אביגדור ליברמן לחולל בפנסיות של מיליוני עובדים, וזאת במסגרת חוק ההסדרים האנטי-דמוקרטי, היא מטען נפץ שהונח לפתחה של החברה הישראלית.

ביטולן של "איגרות החוב המיועדות" שמנפיק האוצר תהיה פגיעה קשה בהכנסות הגמלאים והשאת מאות מיליארדי שקלים נוספים בידי בעלי ההון והמעסיקים (קרי: "שוק ההון"). מדובר בשלב האחרון באימוץ "הדגם הצייליאני" במה שמכונה בעגה האוצרית "שוק הפנסיה", או במילים אחרות חסכונותיהם של העובדים – הבטחת עתידם הפנסיוני לעת זקנה. ל"דגם הצייליאני" שלושה עקרונות: א' – כל קרנות הפנסיה מופרטות; ב' – כל החסכונות לפנסיה מופנים אך ורק לשוק ההון, כלומר לעסקות של בעלי הון; ג' – המדינה מסירה מעצמה כל אחריות לחסכון הפנסיוני של אזרחיה.

מהו הדגם הצייליאני?

צ"לה היא המדינה היחידה בעולם בה הופרט כל מערך הפנסיה. במדינות אחרות, לרבות באלה שביצעו מהלכי הפרטה בתחום הפנסיה כמו ישראל, נותרו במערכת הפנסיה חלקים שאינם בבעלות פרטית. לדוגמה, קרנות הפנסיה הוותיקות בישראל לא הופרטו עד כה (אך הן סגורות בפני מצטרפים חדשים); הפנסיונרים הוותיקים של שירות המדינה מקבלים פנסיה תקציבית (אך מספרם הולך וקטן); ואנשי צבא, מוסד, שב"כ ויתר גופי הביטחון נסמכים על תקציב המדינה, שדואג להם היטב ותמיד מצ'פר אותם.

מערכת הפנסיה של צ"לה הופרטה בשנות ה-70, בעת הדיקטטורה העקובה מדם של הגנרל אוגוסטו פינזושה. הפרטה זו נערכה ללא התייעצות עם גוף כלשהו – הפרלמנט היה סגור, על המפלגות נאסר לפעול ואיגודי העובדים פעלו רק במחתרת. הפרטת הפנסיות בוצעה בעקבות הפרטת רוב החברות והשירותים הממשלתיים לטובת בעלי ההון – תומכיו הנאמנים ביותר של הגנרל.

הסיבה לאימוץ ה"מודל הצייליאני" בישראל אינה נעוצה במצוקת קרנות הפנסיה. הסיבה אחרת לגמרי, כפי שהסביר לפני כמה שנים ידין ענתבי, אחד מפקידי האוצר הבכירים (וכיום מראשי בנק הפועלים): "צריך להיזהר מדיבורים הנשמעים על כך, שהכסף לא צריך להיות בשוק ההון. צריך לזכור: הכלכלה הפיננסית היא הגורם שמאפשר את קיומה של הכלכלה הריאלית". גם הממונה לשעבר על שוק ההון אייל שלוש, קרא לאפשר השקעת כספי פנסיה בשוק ההון, שכן אחרת "יעלה מחיר ההון". במילים אחרות: מאז ומתמיד הייתה הדאגה של אנשי האוצר, הוגי רפורמת הפנסיה נוסח צ"לה, נתונה לכמות ההון שתעמוד לרשותם של הטייקונים.

מהן אגרות חוב מיועדות?

איגרות החוב המיועדות הן איגרות שמנפיקה המדינה בתשואה שנתית של 4.8%, ולפי חוק מרכיבות היום כ-30% מתיק הפנסיה של עובדי ישראל. המטרה של איגרות החוב הללו היא – להבטיח תשואה גבוהה יחסית לקרנות הפנסיה, ובכך לתת לציבור ערובה כלשהי לעתידו הפנסיוני. לפני הפרטת קרנות הפנסיה ב-2004, בעת כהונת בנימין נתניהו כשר האוצר, הושקעו 90% מכספי הפנסיה באיגרות

פאבל גורדינין (צילום: אתר הקרמלין)

בחירות פרלמנטריות ברוסיה נפסלה מועמדותו של בעל ההון הקומוניסט

הבחירות הפרלמנטריות ברוסיה מתחממות. לפי הסקרים האחרונים, בבחירות שיערכו ב-19 בספטמבר צפויה מפלגת השלטון "רוסיה המאוחדת" לאבד כמחצית ממושביה בפרלמנט.

עם זאת, נראה כי היחלשותה של מפלגת השלטון לא צפויה לחזק את מפלגות האופוזיציה העיקריות המיוצגות בפרלמנט – המפלגה הקומוניסטית והמפלגה הליברל-דמוקרטית – שמדשדשות גם הן בסקרים. מפלגות אלה הן מפלגות אופוזיציה "מבויתות", הנשלטות למעשה מהקרמלין. בסופו של דבר, הן מצביעות כמעט תמיד בהתאם לדרישות השלטון. אולם "רוסיה המאוחדת", שזכתה בבחירות האחרונות ב-54% מהקולות ושלטה ללא צורך בקואליציה, חוששת עתה מאיבוד הרוב הפרלמנטרי.

על רקע זה הודיעה וועדת הבחירות המרכזית על פסילת מועמדותו של פאבל גורדינין, המוצב במקום הראשון ברשימת המפלגה הקומוניסטית ומי שהיה ב-2018 מועמדה של המפלגה לנשיאות. לפסילה שתי עילות רשמיות: החזקתו של גורדינין בחשבונות בנק בחו"ל וחברותו בדירקטוריונים של חברות זרות. גורדינין אינו מכחיש טענות אלה, אך טוען כי הוא "בתהליך של סגירת החשבונות הזרים והעברתם לבנקים רוסיים", וכי חברותו בדירקטוריונים של חברות זרות אינה עבירה על חוקי הבחירות ברוסיה.

פסילת מועמדים שאינם נוחים לממשל היא שיטה נפוצה וידועה במערכות הבחירות ברוסיה. באמצעות חוקים אנטי-דמוקרטיים כמו "החוק נגד קיצוניות" (מס' 282) וחוקים בנושאים טכניים, נוהגת ועדת הבחירות לפסול מועמדים מן השמאל הרדיקלי ומועמדים מחאתיים. אך הפסילה של

גורדינין – בעל הון, ימני בדעותיו ותומך נלהב במדיניות הממשל (הן זו הכלכלית והן זו בתחום יחסי החוץ), ומי שעד 2011 היה היועץ של פוטין וחבר ב"רוסיה המאוחדת", ואף כיהן מטעמה בפרלמנט – מציבה סימני שאלה.

פרשנים אופוזיציוניים ברוסיה סבורים כי הקרמלין מנסה לעורר את מערכת הבחירות באמצעות ליבוי היריבות בין "רוסיה המאוחדת" למפלגה הקומוניסטית, ובכך להניע את הקהלים של שני המפלגות להצביע להן. ואכן, פסילתו של גורדינין, המסוקרת בהרחבה באמצעי התקשורת המזוהים עם השלטון ונידונה שוב ושוב באולפני הטלוויזיה בשעות השיא, הובילה לעלייה קלה באחוזי התמיכה במפלגה הקומוניסטית ולירידה בשיעור בעלי זכות הבחירה שאינם מתכוונים להצביע – זאת מתוך מחאה נגד פסילתו של מועמדה הקפיטליסט של המפלגה הקומוניסטית.

יצוין כי גורדינין כבר הודח בעבר מתפקיד ציבורי: כאשר היה חבר מועצה במוסקבה מטעם המפלגה הקומוניסטית, נחשף כי לא דיווח על רווחיו מחברות זרות. בהליך ההדחה הצביעה רוב הסיעה הקומוניסטית בעד הדחתו.

השתלבותו של גורדינין בהנהגת המפלגה והפיכתו לדמות מפתח בה, על אף עמדותיו הימניות המוצהרות ומעמדו כבעל הון, נתקלות בהתנגדות חריפה מצד חברים במפלגה. רבים מהם טוענים כי עליית קרנו של גורדינין והנסוגה של המפלגה מעמדות ומתוכניות קומוניסטיות מעידות כי המפלגה נעה ימינה ונוטשת בהדרגה את השמאל הפוליטי הרוסי.

ולדימיר גולד

רק שבועיים בשלטון: הימין מנסה להדיח את נשיא פרו

טרם עברו שבועיים מאז השבעתו לנשיאות פרו של פעיל האיגודים פדרו קסטיליו, איש השמאל המרקסיסטי שהיה עד לאחרונה מורה בבית ספר יסודי – והימין במדינה כבר מנסה להפילו.

קסטיליו מעולם לא כיהן כנבחר ציבור, ועד לימים האחרונים עוד התגורר עם משפחתו בבית עשוי אדמה בהרי האנדים. הוא הנשיא הראשון של פרו שמוצאו במשפחת איכרים.

הנשיא הוא בנם של איכרים אנאלפביתיים, נשוי ואב לשני ילדים, שסיים לימודים במכללה להוראה. במשך שני עשורים עבד כמורה בבית יסודי במחוז כפרי, הנחשב אחד העניים במדינה. בשנת 2017 הנהיג קסטיליו שביתת מורים גדולה נגד המדיניות הניאו-ליברלית של הממשלה, ומאז נחשב אויבם הגלוי של מפלגות הימין ובעלי ההון. בחודש יוני ניצח בבחירות את מועמדת הימין קייקו פוג'ימורי, בתו של הדיקטטור לשעבר אלברטו פוג'ימורי המרצה עונש מאסר.

השבוע ניסו חברי הפרלמנט של מפלגות הימין הניאו-ליברלי והפשיסטי להדיחו בטענה שאין לו "ערכי מוסר בסיסיים", אך כצפוי לא הצליחו לגייס את שני השלישים הדרושים לכך בקרב 130 חברי הפרלמנט. עוד טוענים צירי הימין שכמה משרי ממשלתו החדשה הם "תומכי טרור" – מבלי שמסרו כל הוכחה לכך.

יוזמי ההדחה גייסו 43 חברי פרלמנט מתוך 87 הנחוצים כדי לקדם את המהלך. לממשלה עצמה רק 42 מושבים בפרלמנט: 37 של מפלגת השלטון "פרו חופשית" וחמישה נוספים של קואליציית המפלגות הקומוניסטיות "יחד למען פרו". כמו-כן מנסים אנשי הימין לקדם הפגנות ברחובות תחת הכותרת "הלאה הקומוניזם", אך ללא הצלחה יתרה.

ראיון עם מופיד צידאוי, עורך הירחון "אל-אצלח", על יצירותיו של מוחמד נפאע

סופר של הכפר הערבי

מ-1980; ו"הזאבים" מ-1986. הנובלה הידועה ביותר שלו היא "פאטמה", שעניינה סיפור אהבה על רקע הנוף החברתי של הכפר הערבי. כמה מיצירות אלה תורגמו לעברית, לאנגלית, לגרמנית ולספרדית. מאוחר יותר החל נפאע לפרסם בעיתון "אל-אתיחאד" את המדור "שפתנו היפה". במדור זה ביקש להעמיק את ידיעותיהם של הקוראים בשפה הערבית הקלאסית, ובקשר בינה לבין הערבית החדשה.

על היצירה הספרותית של נפאע נכתבו מחקרים אקדמיים באוניברסיטאות חיפה ותל אביב. אחד החוקרים המובילים של יצירות נפאע הוא אברהים טאהא מאוניברסיטת חיפה. כתבו על יצירתו של נפאע גם בכמה מקומות בעולם הערבי. כמה מהסיפורים הקצרים שכתב אף הוכנסו לתוכנית הלימודים בספרות בבתי הספר הערביים. השער של הגיליון הבא של הירחון "אל-אצלח" יוקדש לנפאע, ויופיע בו ארבעה מאמרים שינתחו את יצירתו הספרותית.

אסף טלגם

אירוע לציון יובל להוצאת הירחון "אל-אצלח" יתקיים בערערה

אירוע לציון 50 שנה להופעת כתב העת הספרותי "אל-אצלח" ייערך ביום שישי הקרוב, 13.8, בבית הספר התיכון בערערה שבואדי עארה. לאחרונה ציין ירחון זה לספרות, לתרבות ולחינוך בשפה הערבית בעריכת מופיד צידאוי חצי מאה לקיומו.

בשער הגיליון האחרון פורסמה תמונתו של המשורר והמתרגם העיראקי הגולה סעדי יוסף (1934-2021), מגדולי המשוררים הערבים במחצית השנייה של המאה העשרים, שמת לאחרונה. מאמר המערכת מוקדש בחלקו לזכרו. עוד בגיליון: מאמר של ד"ר יוסף בשארה תחת הכותרת "איש אינו יכול לשלול את השפה הערבית שלנו", וכן "השפה והזהות" מאת ד"ר רוז אליוסף שעבאן.

בגיליון התפרסמו מאמרים על שירה, ביקורת, פילוסופיה, ספרות ותיאטרון מאת פאדיא מחמוד מחאמיד, ד"ר זכי נגיב מחמוד, ד"ר שרבל דאג'ר, סעוד ח'ליפה, חוסני ביאדסה, אלשך ע'סאן חאג' יחיא, מאיה קופרמן, עלי היכי, יוסף צלאח ג'מאל, ד"ר מוניר תומא, ריאד ח'טיב, ואחרים.

בחודש יולי הלך לעולמו המנהיג הקומוניסטי והסופר מוחמד נפאע, שניהן בעבר כמזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הישראלית וכח"כ מטעם חד"ש. השבוע ראיין "זו הדרך" את מופיד צידאוי, מייסד ועורך הירחון הספרותי הערבי "אל-אצלח" ("התיקון") היוצא לאור בערערה, בנושא פועלו הספרותי של נפאע.

במה תרומתו העיקרית של נפאע לספרות הערבית?

מוחמד נפאע ידוע בתחום הספרות הערבית בעיקר בזכות הסיפורים הקצרים והנובלות שלו. הוא תאר את הכפר הערבי ואת נופו: האדמה, השיחים, העשבים, הסלעים, הריחות והעצים. הוא ידע את השמות שנתנו הפלאחים לכל צמח וצמח. לא היה סופר שידע כמוהו את השמות העממיים של כל פרט בחיי הכפר ובעבודת האדמה. הוא תיאר בפרטי פרטים צבעים וצורות של פירות בר, איפה הם גדלים, ואיך משתנה שמש מכפר לכפר.

הספרות של נפאע היא הומניסטית ועוסקת ברובה בחיי האנשים בכפרים. הוא עצמו היה בן הכפר ועובד אדמה, והשכיל לתאר בדיוק רב את החיים של האנשים הפשוטים. הוא הדגיש את חשיבות השמירה על האדמה ואת ערכו של הטבע שאסור להשחיתו.

כיצד הפך נפאע הפלאח לנפאע הסופר?

נפאע החל ללמוד באוניברסיטה העברית בחוג לשפה וספרות ערבית ובחוג למזרח תיכון. אך המצב הכלכלי של הוריו היה קשה, ולאחר שנתיים נאלץ לעזוב את הלימודים ולצאת לעבודה. הוא עבד במרכז הארץ בקטיף פירות הדר. בתקופה שעבד בחקלאות הצטרף לבנקי, ולימים היה ממנהיגי התנועה הפרסומים הראשונים של יצירותיו היו בכמות של המפלגה: "אל-אתיחאד", "אל-ג'דיד" ו"אל-ראד".

תחילה ניסה נפאע לכתוב שירה. הוא סיפר ששלח שירים שכתב לפרסום ב"אל-אתיחאד". אמיל חביבי, עורך העיתון, אמר לו: "תראה, השירים שלך לא כל כך טובים, אבל אתה כותב סיפורים מצוינים". מאז עבר נפאע לכתוב סיפורת.

האם השקפותיו הקומוניסטיות של נפאע באות לידי ביטוי ביצירתו?

השקפותיו באות לידי ביטוי, אבל לא באופן צעקני או שטחי. הוא לא כתב ספרות תעמולה. כל שכתב, הן הסיפורים הקצרים והן הנובלות, מושפע מתפיסת עולמו הקומוניסט. זו מתבטאת באופן עמוק בשפה ובתוכן של יצירתו.

דוגמא לכך היא התייחסותו לפלאחים. הוא הרבה לכתוב על הקשר של הפלאח לאדמה, על הקשיים של האנשים הפשוטים, וגם על המנהגים החברתיים היפים שהיו קיימים בחיי הכפר. הוא גם הבליט את ההבדלים המעמדיים בין הפלאחים בעלי האדמה לבין הפועלים החקלאיים השכירים, חסרי האדמה. הוא כתב בלהגים ובמשלבים שונים כדי להדגיש את ההבדלים החברתיים בין הדמויות.

מהן יצירותיו הידועות ביותר של נפאע?

יצירותיו הידועות ביותר הן קבצי הסיפורים הקצרים משנות ה-70: "אל-אצילה" ("האצילה") מ-1976; "ורדיה" מ-1977; "רוח הצפון" מ-1979; "קושאן" (שטר בעלות על האדמה)

להעלות את קצבת הנכות

המזרחית הכבושה. "ערן נכלא בשלישית בכלא 'נווה צדק' הצבאי, וסיפורו מבהיר שאי אפשר לשרת בצבא מבלי לשרת את הכיבוש", הדגישו במסרבות.

נדחה פינוי גבעת עמל

יממה לפני שאמור היה לצאת לדרך, פינוי שכונת גבעת עמל בצפון תל אביב נדחה למועד בלתי ידוע. צווי הפינוי שהגישה למשפחות ההוצאה לפועל אמורים היו להתממש מ-10 ועד 17 באוגוסט, אולם הגורמים שאחראים לפינוי אינם ערוכים לכך.

יום לפני ההודעה סייר במקום קצין משטרה במסגרת ההכנות לנישול תושבי השכונה. יצוין כי הפינוי הקודם של תושבי השכונה ב-2014 התרחש בשעות החשכה, מול מחאה שכללה שריפת צמיגים והתבצרות של פעילים ותושבים. לבסוף פונו 20 המשפחות תוך הפעלת כוח רב. הפעם התגייסו תושבים ופעילים חברתיים, בהם חברי חד"ש, כדי למנוע בגופם את הפינוי הצפוי. התושבים פרסמו קריאה לפיה "במידה שלא נצליח לעצור את צווי הפינוי, אנו מבקשים לסייע לנו למנוע את הפינויים בגופנו".

פעילי ארגוני הנכים חסמו השבוע (8.8) למשך כשעה את תנועת הרכבות בין חיפה לבנימינה, וזאת במחאה על אי-יישום חוק הגדלת קצבת הנכות שעבר בפברואר 2018.

"הבטחנו להמשיך בפעולות מחאה ולפגוע פגיעה קשה בכלכלה, וכך נמשיך לעשות עד ליישום חוק הנכים במלואו" - אמר אייל כהן, מוביל מאבק הנכים. "התרענו כבר ביום חמישי כי אם לא נקבל תגובה מהירה נגרום נזק כלכלי לקופת האוצר ונשבש את החיים במדינה". הוא הדגיש כי הנכים ימשיכו לפעול עד לקבלת כל הכספים והדרישות שעלו בדיונים עם משרדי האוצר והרווחה ועם הביטוח לאומי.

בשבוע שעבר (5.8) חסמו עשרות נכים את התנועה באיילון סמוך לצומת השלום בתל אביב במחאה על פער של מאות מיליוני שקלים ביישום חוק הנכים, שנועד להגדיל את הקצבאות שהם מקבלים מהמדינה. ח"כ עופר כסיף (חד"ש) - הרשימה המשותפת) שהשתתף במחאה מסר: "אין צורך מהמאבק הזה של אנשים על זכותם לחיות בכבוד כשוויים בין שווים. את קצבת הנכות צריך להשוות לפחות לשכר המינימום. זו בושה גדולה שממשלת 'השינוי' לא כללה זאת בתקציב. אנחנו נעשה הכל כדי שזה יקרה".

סרבן הכיבוש ערן אביב נידון לתקופת כליאה שלישית

סרבן הכיבוש ערן אביב נידון בשבוע שעבר לתקופת כליאה שלישית. "זה העונש שמקבל מי שנאמן למצפוננו, שלא מוכן לאבטח מתנחלים, לגרש משפחות מבתיהן, או לבצע מעצרי ילדים 'לצרכי הרתעה'", נמסר מרשת מסרבות המלווה את אביב. אחרי שתי תקופות כליאה, בהן ישב במצטבר 35 ימים בכלא, נשפט אביב ל-20 ימים נוספים.

בראיון לאתר "שיחה מקומית" אמר: "לא משנה כמה טוב אני אהיה במחסום, בסוף אני מעכב אנשים בדרך למקום העבודה שלהם, או לביקור אצל חברים, בצורה לא מידתית. אני לא חושב שזה בכלל סביר שאהיה במחסום, לא משנה כמה מוסרי אשתדל להיות שם. התוצאה בכל מקרה תהיה לא מוסרית או סבירה".

אביב הגיע לבקום והצהיר שהוא לא מוכן לקחת חלק בכיבוש. בבסיס אמרו לו שיצליחו למצוא לו תפקיד שלא יסתור את עקרונות המצפון שלו, ודרשו ממנו להתגייס לתפקיד "נטול כיבוש". כך הוא עבר במשך חודש מיונים לתפקידים שונים. אך פעם הוצע לו תפקיד העוסק בהעברת מידע הנוגע בשטחים הפלסטיניים הכבושים, ופעם הוא אף נדרש להגיע לריאיון קבלה בשכונת שיח' ג'ראח שבירושלים

מועדון הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א

מועדון הקולנוע

מסתננים / ח'אלד ג'ראר

2012, פלסטין, 70 דקות (ערבית; תרגום לאנגלית)

תציג את הסרט ותנחה **אביטל בוק**

מוצ"ש, 14.8, בשעה 20:00

שוק "קח-תן" בגדה

החלפת בגדים, ספרים, פריטי נוי ומשחקים

יום שני, 16.8, בשעה 18:00

פודקאסט - גל חד"ש

פרק מס' 47: שיחה עם ויקי אוסלנדר, כתבת בעיתון

"כלכליסט", בנושא: **מיליארדרים והשפעתם**

ניתן להאזין לכל פרקי גל חד"ש באתר "זו הדרך"

השבוע באתר "זו הדרך"

מאבק עובדי אלפא, קיפוח נשים ערביות בכלי התקשורת בעברית, שנה לאסון הנמל בבירות, ועוד...

zoha.org.il

לחברנו אדם קלר

אתך באבלך על מות רעייתך

ביאטה קלר-זילברסמיט

חד"ש - המזכירות הארצית